ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	२५.०	१०.०	५.०	४.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२७.०	२९.०	३१.०	३२.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२१.०	२१.०	२१.०	२१.०	२१.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९९	९७	९८	९७	९७
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	९४	९२	९६	९५	९५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१५	१७	१७	१७
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया)२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून (पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ॲझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५% किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	२६.०	८.०	८.०	४.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२५.०	२८.०	३०.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२१.०	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							दु. ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९६	९६	९८	९६	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	९५	९२	९२	९२	९३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१०	१३	१४	१३	१३
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम
							दु. वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खुप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अ‍ॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	६५.०	१५.०	१०.०	५.०	७.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२७.०	२८.०	२९.०	३०.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२.०	२१.०	२३.०	२३.०	२३.०
							ढग स्थिती (आकाश) स. / दु.	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९८	९९	९८	९८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९५	९३	९१	९१	९२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१३	१४	१३	१३
							वाऱ्याची दिशा स. / दु.	पश्चिम	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५% + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ॲझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५% किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	१८.०	९.०	८.०	६.०	९.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२५.०	२६.०	२९.०	२९.०	२८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२०.०	२०.०	२०.०	२०.०	२०.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९६	९८	९६	९५	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	९५	९६	९५	९०	९५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१४	१५	१६	१६	१६
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी लातूर जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % -२५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५% + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ॲझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रेलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	२०.०	१०.०	६.०	३.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२९.०	३०.०	३२.०	३२.०	३०.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०	२२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९६	९६	९६	९६	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	९५	९२	९१	९१	९२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१०	१३	१४	१३	१४
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	उत्तर

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
०.०	०.०	०.०	०.०	१२.८	१९.०	२९.७	पाऊस (मिमी)	३५.०	१४.०	८.०	४.०	६.०
३१.०	३१.२	३१.०	२८.०	२९.१	२५.०		कमाल तापमान (अं .सें)	२५.०	२८.०	३०.०	३१.०	३१.०
२१.१	२१.४	२१.०	२२.०	२२.५	२२.५	२२.०	किमान तापमान (अं .सें)	२१.०	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०
ढगाळ	स्वच्छ	ढगाळ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ		दु.					
८८	८६	८४	८८	९५	९६	९६	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९६	९७	९८	९६	९६
५८	५६	६२	८०	९२	९५		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	९५	९३	९२	९२	९२
६.४	७.०	६.२	४.९	४.६	४.४	४.८	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१३	१४	१३	१३
पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य		दु.					

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
६१.५	६८५.७	५६६.०

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेंगा लागणे ते शेंगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रीड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाउ बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामूळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेंगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) -३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५% + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेंगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२% + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ॲझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२% + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळया दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम ॲनोसोप्ली या जैविक बूरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रेलिक ॲसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामूळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० किं.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कीन रोगाचा प्रादूर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानूसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सुत्रानूसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी